

Síklapokból álló üvegoszlopok laboratóriumi vizsgálata

Előadó: Jakab András, doktorandusz
                      BME, Építőanyagok és Magasépítés Tanszék

                      Nehme Kinga, Nehme Salem Georges

Szilikátipari Tudományos Egyesület

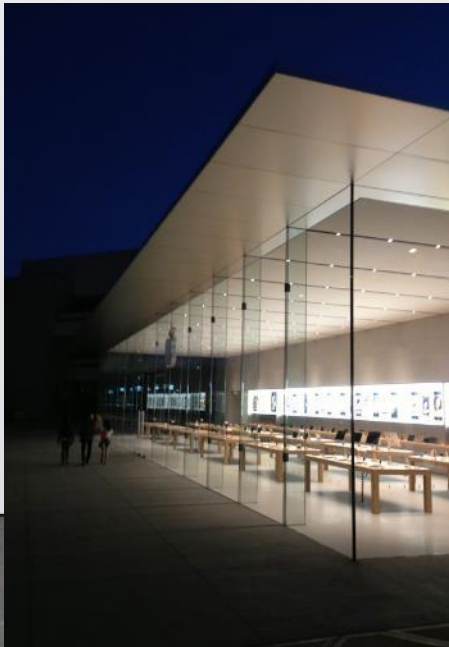
Üvegipari Szakmai Konferencia

2016. november 15.

Célkitűzések

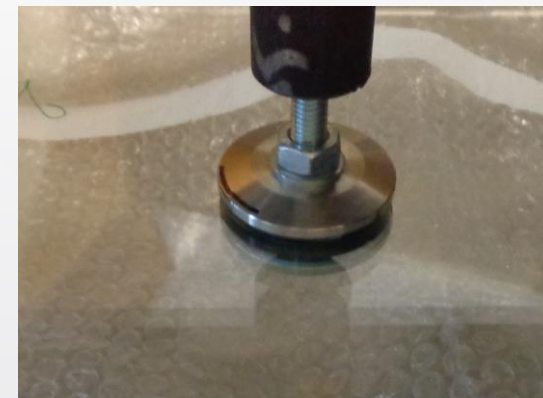
- Tervezési szabványok hiánya
- Szerkezeti hierarchia
- Üvegoszlopok viselkedésének megértése
- Tervezési szempontok, biztonság

Apple Stanford Mall,
Palo Alto, USA
(www.eocengineers.com 2016.04.12.)

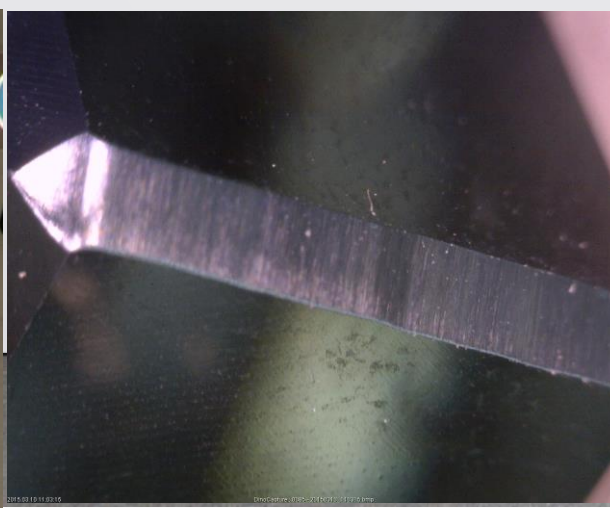
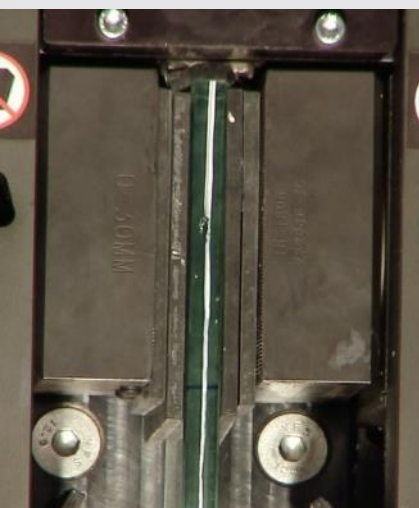
- Üveg kezdeti imperfekciók
- Üveg hibák (élmegmunkálás)
- Beépítési pontatlanság
- Rugalmas ágyazóanyag
- Bizonytalanság kezelése a számításban
- Pontmegfogás és furatok
- Hőerősítés hatásának kezelése ($E_{\text{Float}} = E_{\text{HSG}} \approx 70000 \text{ MPa}$)

Polírozott él

Nagyítás 200 ×

Csiszolt él

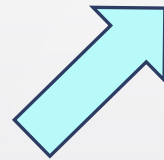
Kísérleti paraméterek és kísérleti elrendezés

4

Kísérleti állandók:

- NaSiO_2 anyagú float eljárással
- 1 rtg EVA fólia; $v=0,38$ mm
- **80-as Shore A** keménységű gumilemez
- Befogás hossza: **95 mm**
- Normál szobahőmérséklet
- Polírozott élék

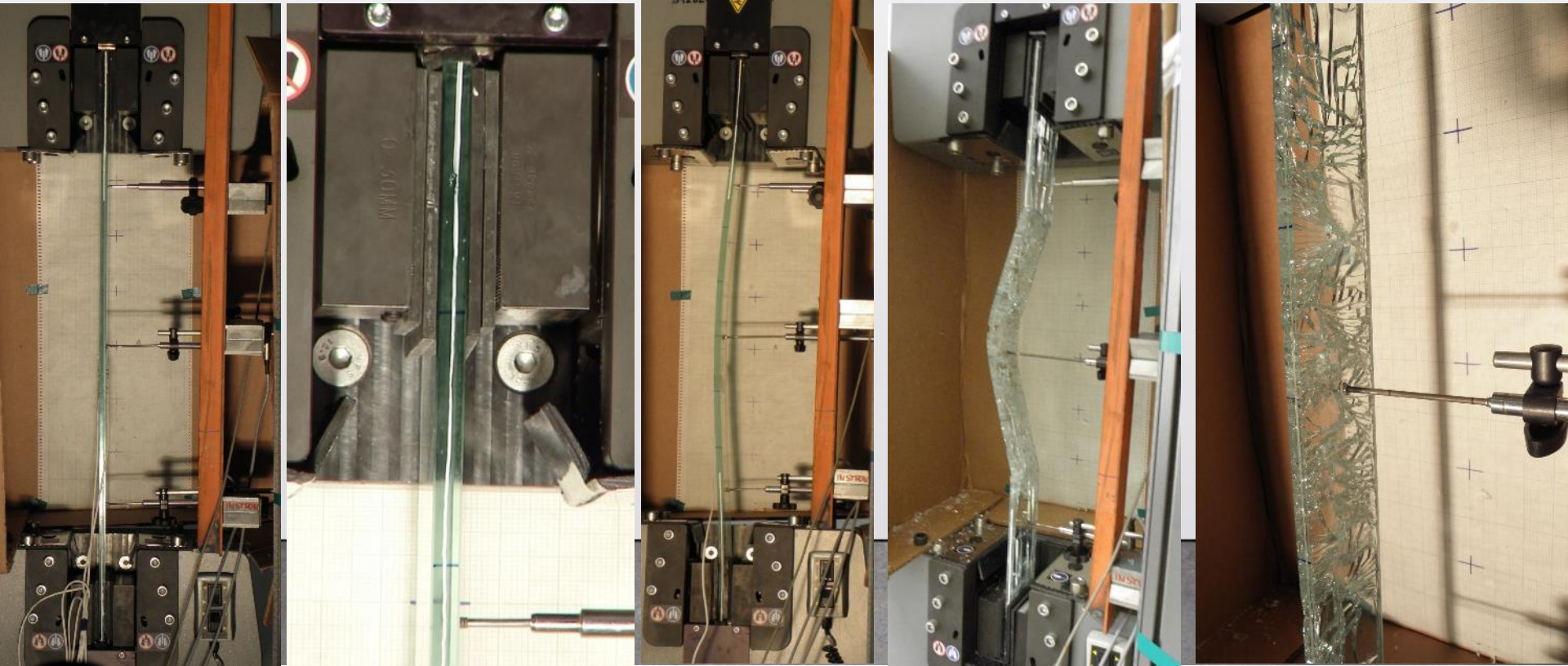
300 < kísérlet

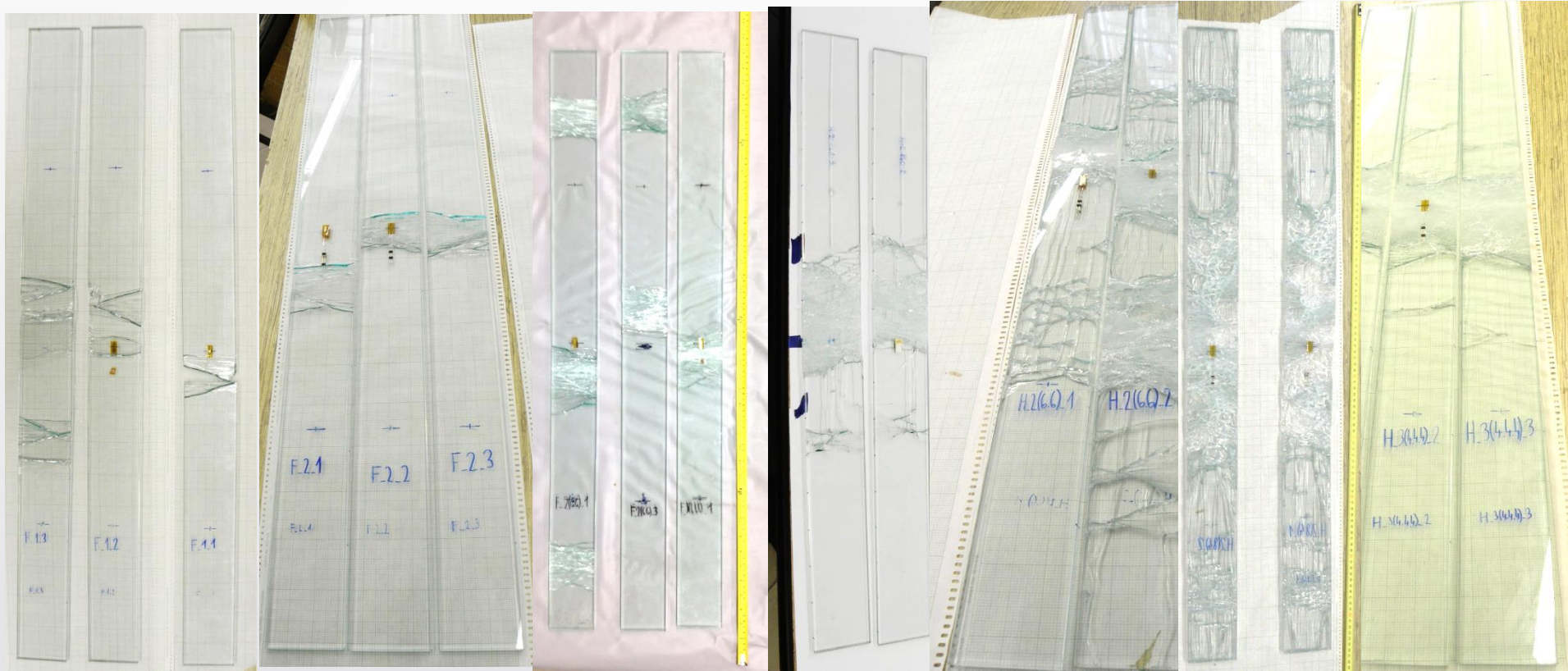

~250 próbatest

Kísérleti változók:

- Üveg rétegek száma:
  - Egyrétegű: **8, 12, 19 mm**
  - Kétrétegű: **4.4, 6.6, 8.8, 10.10, 8.4 mm**
  - Háromrétegű: **4.4.4 mm**
- Terhelési sebesség: **1 és 0,5 mm/min**
- Üveg utólagos hőkezelése: **Float, TVG**
- Névleges szélessége: **80, 100, 120 mm**
- Névleges magasságai: **1000, 920, 840 mm**
- Befogási merevség és a próbatest dőlési szöge

Float 8;   4.4;   6.6; **Hőkezelt 4.4;**   6.6;   8.4;   4.4.4

- Repedéseloszlás és sűrűség függ a vastagságtól és a hőkezeléستől
- Repedés az inflexiós pontoknál és a legnagyobb görbületeknél ($G=1/R$) alakul ki, itt lesz a legnagyobb az alakváltozás.

Terhelési viselkedés

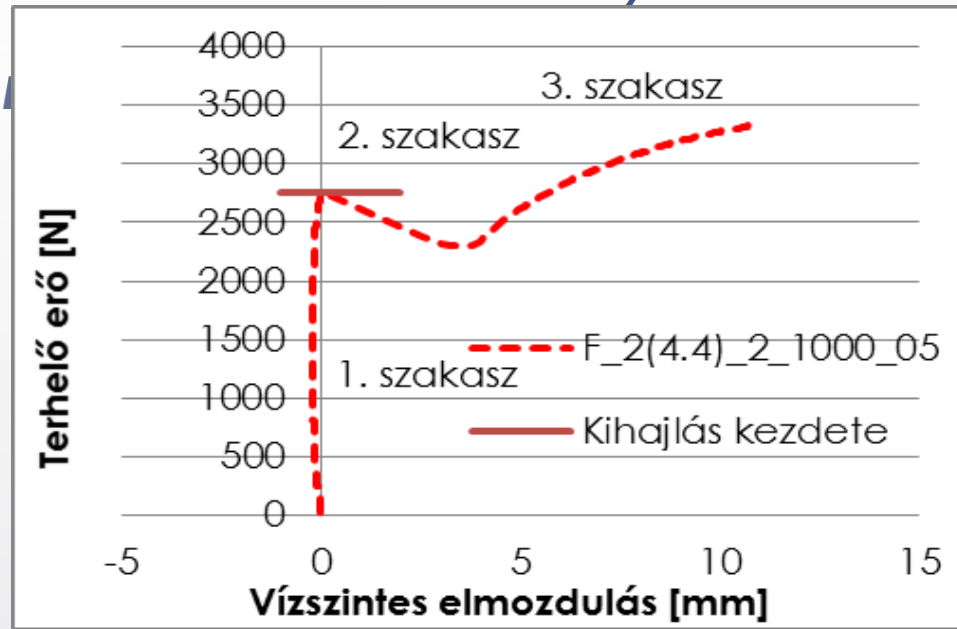
Szakaszok:

1. Első stabil szakasz
2. Instabil szakasz (határpontos stabilitásvesztés, indifferens állapot)
3. Második stabil szakasz

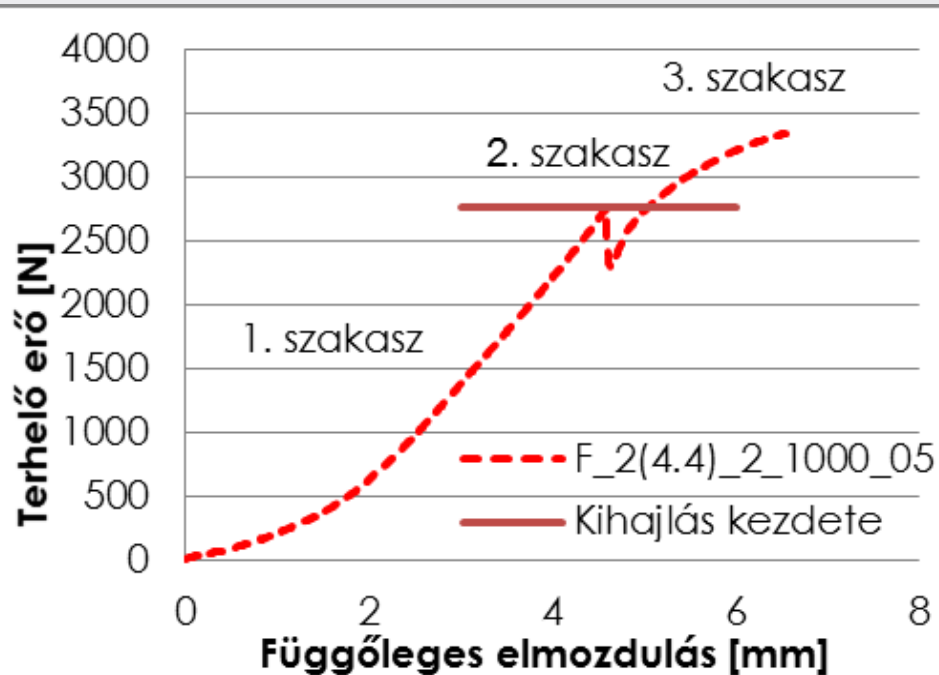
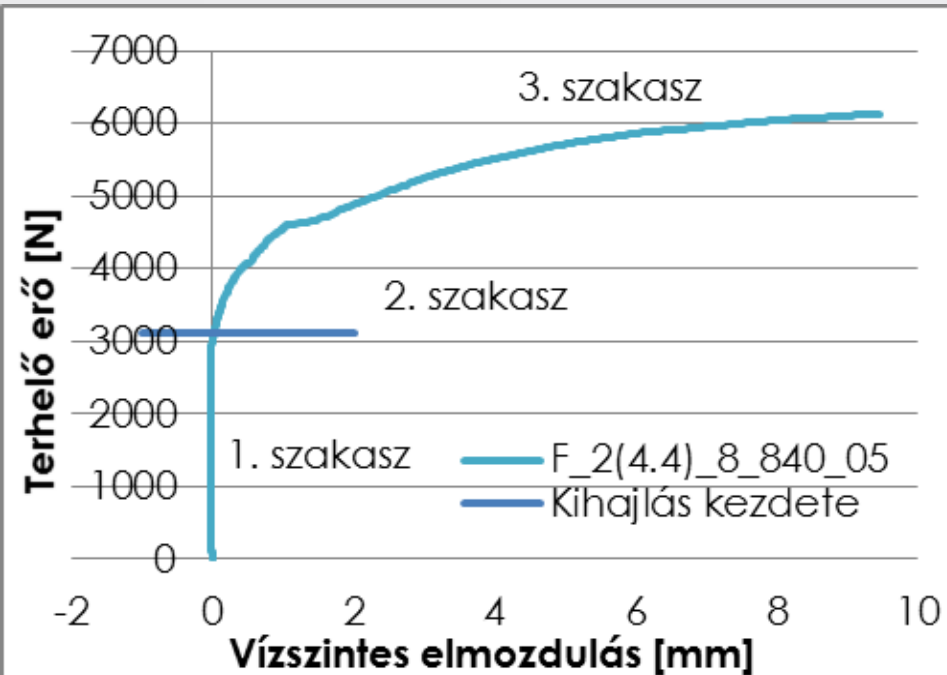
HHÁ (SLS), THÁ (ULS)

2. csoport

1. csoport

3. csoport

Üveggyártás

Hőerősítés

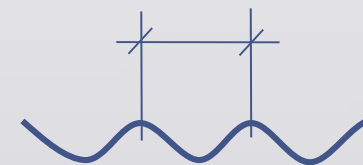
Torzulás maximális értéke az EN 1863-1 szabvány szerint.

Kardosság **3.0 mm/m**

Színuszosság **0.3 mm**

Távolság a görgők között

Hullámosság mérés

- Wenzel LH 108 3D koordinátamérő berendezés
- RPS (Reference Point System) + bestfit
- Kardosság, szinuszoság, csavart kezdeti imperfekció

Eredmények

- Filc vastagság ~ 0,007 mm

Kardosság:

- Egyrétegű float és pvb ~ 0,0-0,1 mm
- Két- és háromréteg ~ 0,0-0,3 mm
- Edzett ~ 0,0-0,6 mm

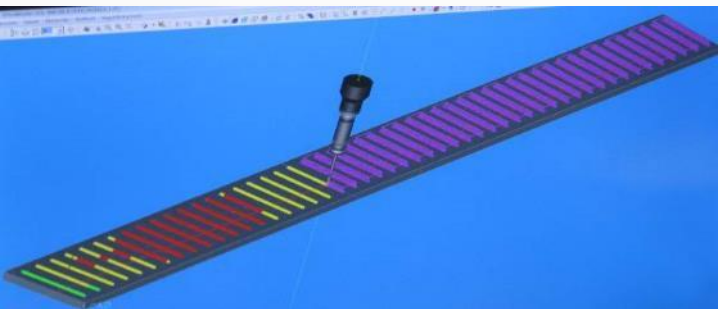
Színuszosság (max. érték a kis mélységek közül):

- Laminált PVB ~ 0,001 mm
- Float egyrétegű ~ 0,01 mm
- Float kétrétegű ~ 0,03 mm
- Edzett egyrétegű ~ 0,03 mm
- Edzett laminált ~ 0,09 mm

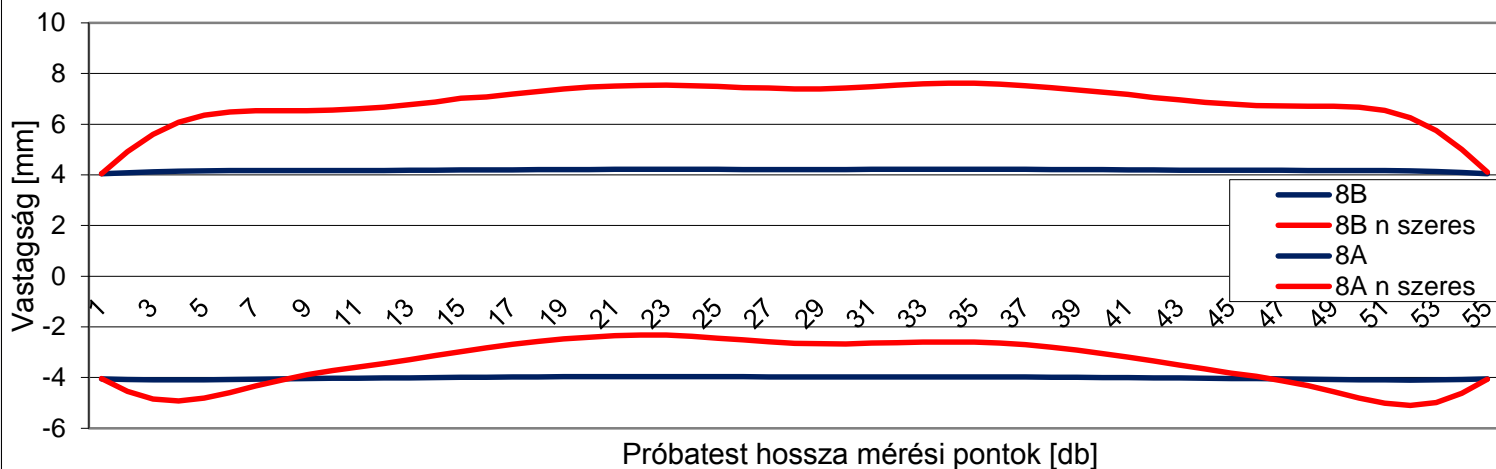
Mérési eredmények

9

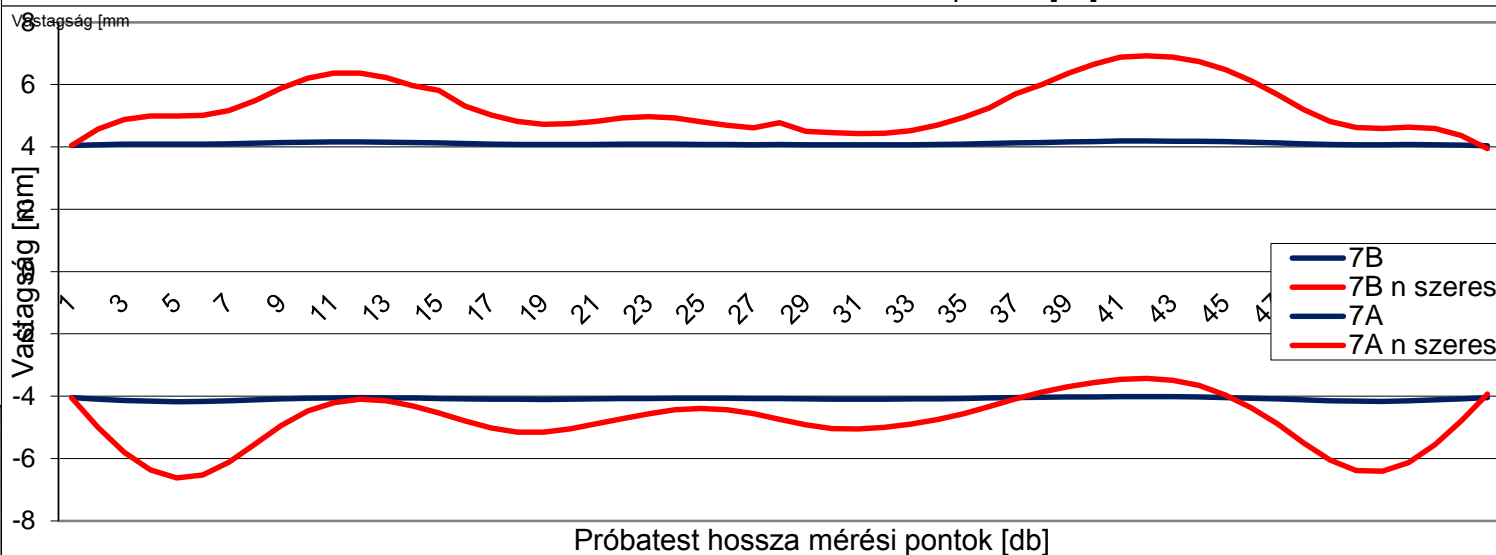

- 20×ra nagyított float és hőkezelt üveg mért felülete
- Prognosztizálható kihajlási irányok a terhelés folyamán
- Szinuszoság, kardosság meghatározhatóvá válik
- $n \times N_{cr}$ $n=1, 2, 3... ?$

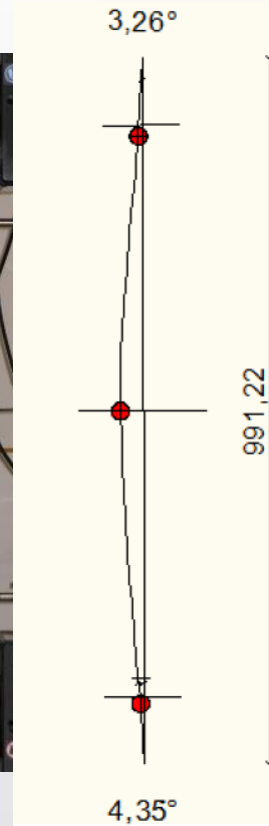
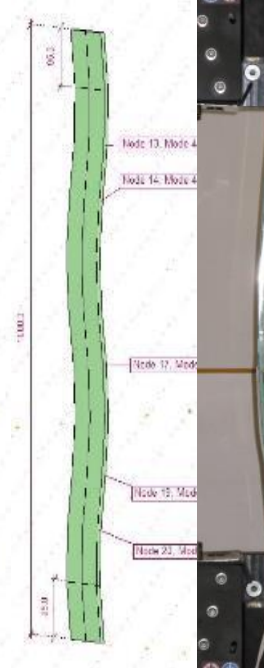
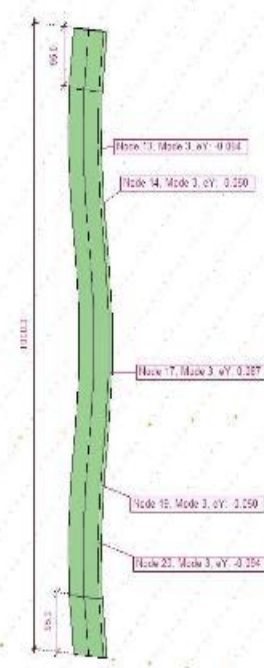
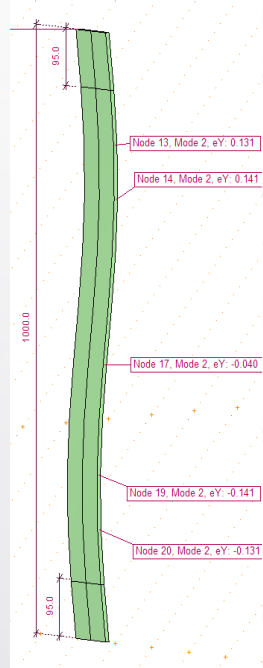
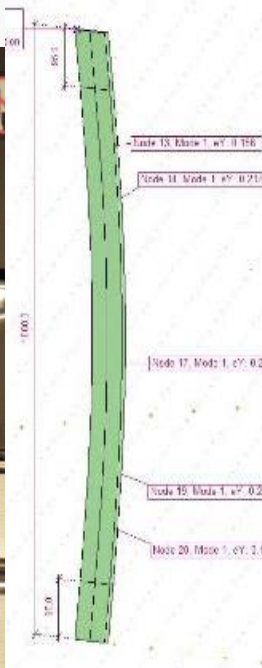
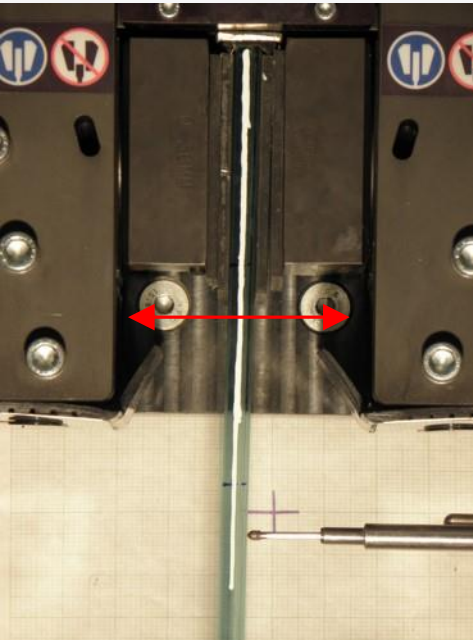
• Float

• Hőkezelt (Edzett)

Csomóponti merevség hatása 10

A csomóponti merevség hatása a kihajlási csoportok szerint

Csoport	Részlegesen csuklós (63 db)	Változás	Részlegesen merev (130 db)
1. Csoport	25 %	Csökkent	7 %
2. Csoport	57 %	Nőtt	79 %
3. Csoport	18 %	Stagnált	14 %

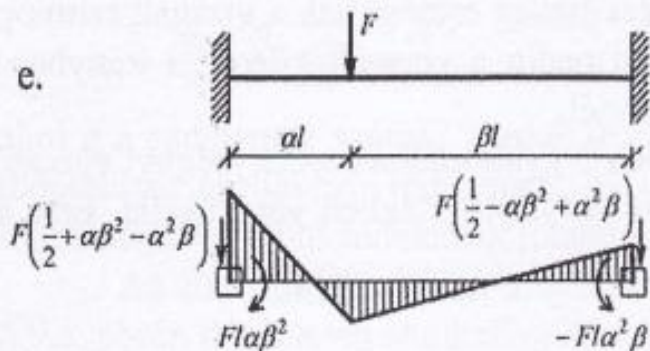

Befogási tényező közelítése

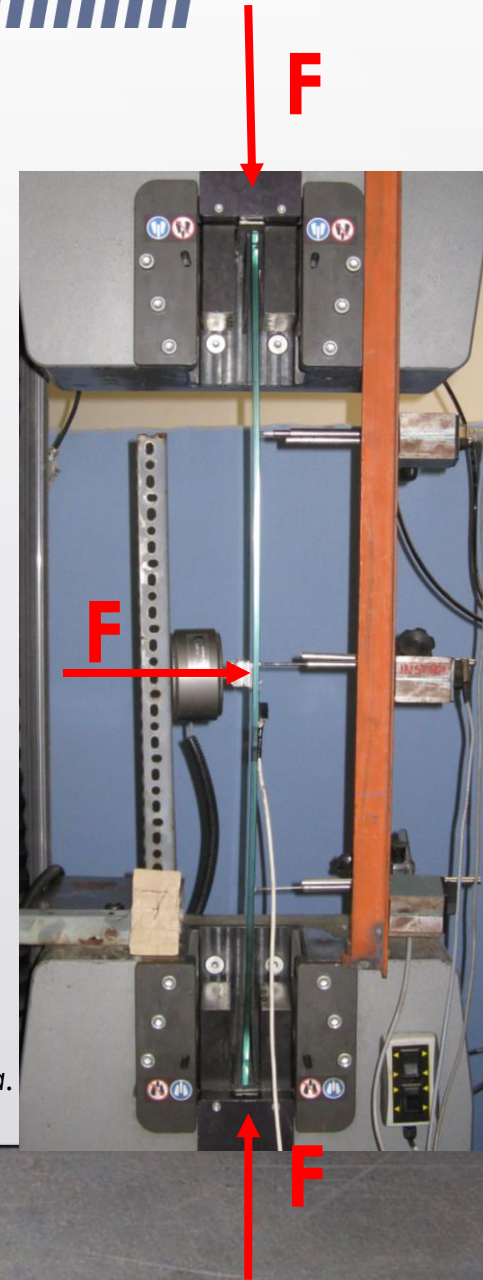
A kísérleti elrendezések:

- Nyomott oszlop – Euler differenciál megoldása
- Hajlított gerenda– Rugalmas vonal differenciál egyenlete

Kísérleti eredmények összehasonlítása a differenciál egyenletek és VEM eredményekkel csuklós és befogott állapot vizsgálatai.

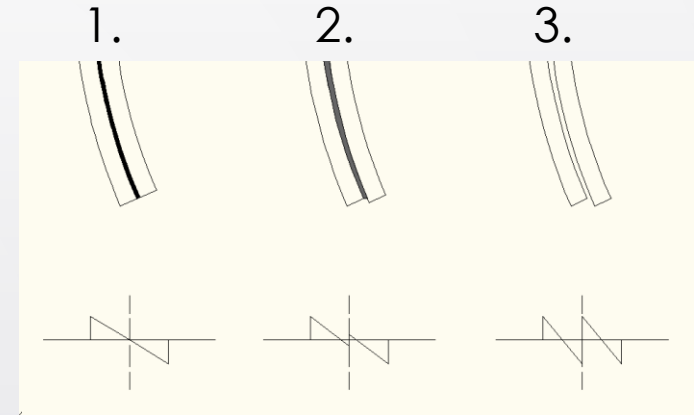
Kurutzné Dr. Kovács M. 2003. Tartók Statikája.
BME Építőmérnöki Kara, Budapest

Feszültség eloszlás:

1. Maximális határérték ($N_{cr.U}$)
2. Valós viselkedés (N_{cr})
3. Minimális határérték ($N_{cr.L}$)

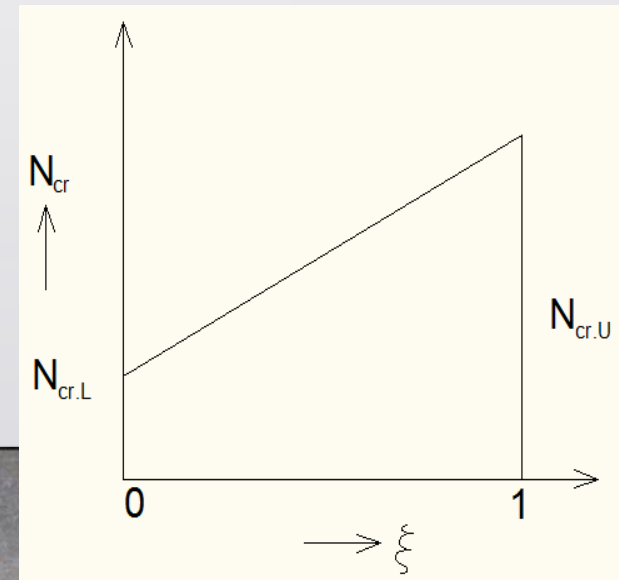
Johann Blauwendraad (2007, Heron)

Számítási metódus

$$N_{cr} := (1 - \xi) \cdot N_{cr.L} + \xi \cdot N_{cr.U}$$

$$\xi = \frac{f_1 + f_2}{f_1 + f_f + f_2}$$

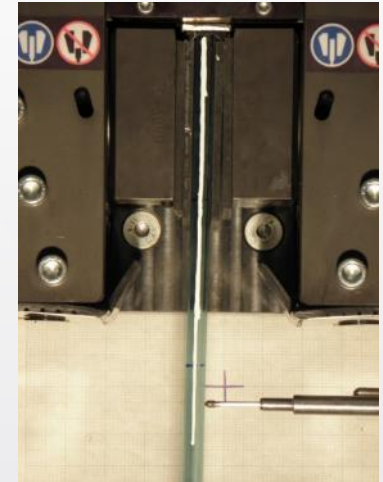
f – réteg hajlékonyság

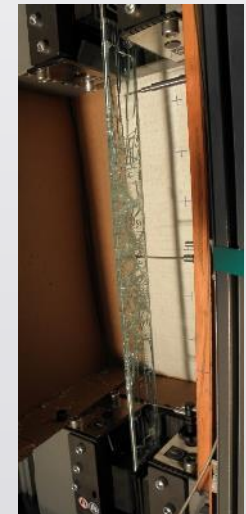
Megállapítások

- Stabilitási viselkedés összetett problémakör.
- Kihajlást befolyásoló tényezők: beépítési pontosság (ferdeség), kezdeti alak (hullámosság, hőerősítési eljárás), befogási merevség.
- Kihajlási csoportoknak nincs hatása a törőerőre.
- Törőerőt befolyásoló tényezők: hőerősítés, hajlítási merevség, élmegmunkálás, hibák.

Kitekintés

- Számítási eljárások vizsgálata
- Modell üvegek Végeselemes analízis

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

jakab.andras@epito.bme.hu

Glass path, China, Hunan province, Tianmen mountain
<http://toochee.postr.hu/uveg-osveny-a-melyseg-felett> (20150309)